

KDS Křesťansko demokratická společnost

ročník 2, číslo 3

ČERVENEC 1997

Josef Cuhra

O ODKLÁDÁNÍ ROZUMU

Oto Mádr

SLUŽBA, DŘÍVE MILOSRDENSTVÍ

Michal Štikar

OBČANSKÁ SPOLEČNOST V USA

Olivier Boulnois, Rémi Brague

PROČ NEJSME KATOLIČTÍ INTELEKTUÁLOVÉ

Jan Vladislav

O ZBYTEČNÉM VĚDĚNÍ

Karel Steiner

KRÁTKÁ ÚVAHA BALÍČKOVÁ

Josef Cuhra

SCHŮZKA KDS V OSTRAVĚ

Karel Steiner

Z PRAŽSKÉHO KLUBU KDS

Karel Steiner

MALÁ UZBECKÁ ÚVAHA

Jaroslav Vrzala

VSTUP DO NATO S OTAZNÍKY

Karel Steiner

ČEHO SE LZE NADÍT V ČESKÉM POLITICKÉM KABARETU

PROHLAŠENÍ KLUBŮ KDS V OSTRAVĚ

O odkládání rozumu

Vzpomínám si na scénu ze starého českého filmu, kde muž vstupující do kanceláře vidí na dveřích výzvu: "zde odložte doutník" a misku k odložení. Vytáhne tedy čerstvý doutník, odloží ho na misku a vstoupí.

Od 30. let ovšem svět dospěl dál. Alespoň ten kousek světa v tuzemsku. Jako čtenář denního tisku, televizní divák a žadatel na různých úřadech se musím přiznat k pocitu, že vedle misky na doutník by často měla stát i sklenice od okurek na odložení občanova mozku. Je totiž až zarážející, jaké podivnosti jsou někteří politici, či reprezentanti profesních nebo odborových skupin schopni veřejně prohlásit, zřejmě v domnění, že posluchač, či čtenář měli zmíněnou sklenici od okurek disciplinovaně při ruce.

Tak přední stomatolog do televize prohlásí, že pokud by on a jeho kolegové přistoupili na nový sazebník, došlo by k drastickému zhoršení péče o pacienta. Jako laik ve věcech lékařských

jsem byl dosud přesvědčen, že od dob starověku je povinností lékařů, dentisty nevyjímaje, pečovat o pacienta podle svých nejlepších schopností a znalostí. Vztah mezi špatně udělaným můstkem a nedohodou lékařské komory s ministerstvem zdravotnictví mi proto nepřijde tak logický, jako dotyčnému lékaři, který zřejmě místo korunek raději počítá koruny.

Také bývalý ministr financí Kočárník přednesl v rozhovoru pro Lidové noviny názory, které svědčí o tom, že i u čtenáře tisku je žádoucí poboční okurková sklenice. Odchod z ministerstva do správní rady České pojišťovny nepovažuje za příslovečnou vysloužileckou "trafikku", neb v pojišťovně hodlá pracovat. O tom, zda si ponechá poslanecký mandát, hodlá ještě uvažovat. Na tomto místě by bylo zřejmě záhodno se pana poslance Kočárníka zeptat, zda také neuvažoval o tom, že by ODS vrátila daňovým poplatníkům peníze, které získala po volbách jako státní dotaci za Kočárníkův poslanecký mandát.

V aféře okolo prodeje tajných informací bývalým pracovníkem BIS Walisem podnikateli Koženému je sklenice od okurek také v povinné výbavě diváka. Bývalý zpravodajec, pracující, domnívám se, na objednávku a za úplatu, dostal dva roky. Objednatel, který, jak předpokládám, nehodlal informace uložit do krabice od bot ve skříni, ale chtěl je zřejmě komerčně využít (nebo snad i využil), nepovažoval za nutné, ani aby se k soudu dostavil.

Ve výčtu různých podivností poslední doby lze podle libosti pokračovat. Všechny však mají společného jmenovatele: je jím silně odtazité vztah aktérů, především politiků, zákonodárců a inteligence k řádu, založenému na odpovědnosti širší, než pouze za sebe sama a za svou rodinu.

A právě o odpovědnosti, solidaritě a úloze těch, kteří se žijí duševní prací, se můžeme dočíst v tomto čísle Zpravodaje.

Josef Cuhra

Služba, dříve milosrdenství

Milosrdenství je slovo, které se dnes v normální společnosti nedá použít. Vyvolává představu soucitu, ale na ten jsme alergičtí, neboť nechceme být považováni za slabší, neúspěšné, méněcenné, vyřazené, za žebráky. Nechceme být ponižováni obdarováním, za něž je třeba děkovat. Naše hrdost odmítá milosti, místo toho požaduje práva.

Je v tom i dost pozitivního; důstojnost osoby a sociální spravedlnost nejsou křesťanské etice cizí. Jen ovšem náš svět citelně chladne a trápení ze světa nezmiželo. Co mizí je milosrdenství, lidská účast, nesobecká dobrota, ochota ztratit a obětovat.

Naše humanistická kultura vyrostla v neposlední řadě z evangelia milosrdné lásky. Milosrdný Samařan, skutky tělesného a duchovního milosrdenství, řády Milosrdných bratří a sester, ale hlavně Ježíš, uzdravující a odpouštějící - tím se po tisíciletí přetvářela evropská duše podle ideálů všelidského bratrství.

Není důležité pojmenování, ale věc. Proto se už delší dobu užívá výrazu charita (charis, caritas = křesťanská nezištná láska). Ten našel místo i v obecném užívání: charitativní činnost apod. Přesto i "charita" začala znít katolickým uším příliš úzce, ve smyslu materiální pomoci, hlavně jedincům. Láska k bližním je však víc. Nové pojetí otevřelo druhé vatikánium, jehož dokumenty chápou vztah církve k dnešnímu světu mnohem širě. Výrazem toho je klíčové slovo služba. Ne nové, naopak dobře známé z Kristových úst.

V návaznosti na koncil se charakterisují úkoly církve čtyřmi pojmy: *kérigma* (zvěstování Boží pravdy), *leiturgia* (oslava Boha a posvěcení věřících), *koinónia* (společenství ve struktuře církve), *diakonia* (služba lásky). Je jisté, že diakonie je neodlučitelná od pravého křesťanství stejně jako láska k bližním, neboť je její konkretizací.

Diakonie zahrnuje samozřejmě charitu, ale dnes to nestačí. Patří do ní neohraničená odpovědnost za celý svět lidí, za

všechny jeho potřeby, nouze, ohrožení, zanedbání. Za fyzickou existenci a rozvoj života i za jeho lidskou úroveň, důstojnost každého, svobodu a spravedlnost. Za duchovní rozměr a náplň života. Za jeho horizontálu i vertikálu.

K tomu nás probouzí *Anežčin rok služby životu*. Všechny a každého jednotlivě. A nejen pro tento rok, ten v nás musí zůstat živý dále a vtělovat se neustále do konkrétních podob života "mezi pohany" (kteří nás dokážou někdy předstihnout praktickou láskou k člověku). Když se v činech naší zralé lásky někdo setká s Bohem, stává se diakonie i diskretním kériematem.

Oto Mádr

Tato úvaha byla přetištěna z knihy teologa Oto Mádra "Slovo o této době". Předtím publikována v samizdatových Teologických textech v září 1988.

Občanská společnost v USA a její konzervativní zaměření

V souvislosti s tematikou, kterou se

KDS bude stále častěji zabývat, mi přišlo zajímavé vytvořit stručný souhrn a přehled o tom, čemu se v USA říká občanská společnost. V rámci tohoto tématu chci dále poukázat na to, co je v USA a zřejmě i jinde v civilizovaném světě považováno za konzervatismus.

Všechna data, která v příspěvku použiji jsem vybral z publikace J.Q. Wilsona "Jak se vládne v USA" - vydala Victoria Publishing v Praze roku 1995.

Spojené státy u nás mají pověst země neomezených možností, materiálního blahobytu a honby za dolarem. Jistě - část pravdy na tomto tvrzení bude. Ale z té větší části je skutečnost poněkud jiná a takto, mnohdy cíleně, vytvářený obraz "ameriky" vypovídá přinejmenším cosi o třisce v oku bližního.

Spojené státy jsou takřka ukázkovou občanskou společností. V zemi existují desítky tisíc organizací, zájmových skupin, v nichž je přímo účastno více než padesát procent obyvatelstva. Motivem vzniku a činnosti zájmových skupin jsou důvody solidarity, materiálního zisku, nebo účelu. Ať již je náplní činnosti zájmového společenství charita, odborová činnost, ko-

merce (jako příklad jsou uváděny organizace za lepší život důchodců, které fungují de facto jako podnikatelské společnosti), či hnutí za politická a občanská práva, definicí zájmové skupiny zůstává termín - organizace, která se snaží ovlivnit politiku státu. Jedním z důvodů, proč je zájmových organizací v USA tolik, a proč mají takový vliv, je naopak slabý vliv zdejších politických stran. Z toho pak vyplývá i politický zájem řadového občana. Díky vyváženému ústavnímu systému je totiž prioritou politika v místě bydliště a v domovském státě. Mimo jiné to vyplývá i z ohromné, pro nás těžko představitelné, samosprávy jednotlivých regionů. Zájmové skupiny, pro naše účely by se skutečně daly přirovnat k občanským sdružením, obsahují a vyčerpávají v průběhu minulých dvou set let většinou část občanského i politického života společnosti.

Dle sociologických průzkumů stoupá procento účasti v občanském sdružení či zájmové organizaci přímo úměrně s dosaže-

ným vzděláním a vyšší ročního příjmu.

Samostatnou kapitolou je pak rozmanitost náboženského života USA. Existuje zde 85 církví, které uvádějí, že mají více nežli 50 000 členů. Nejvlivnější jsou pochopitelně protestancké denominace a katolická církev.

To, co je ve zkratce výše uvedeno, znamená, že americká společnost je nejen činorodá, ale ku podivu i konzervativní.

Ameriku činí konzervativní dvě věci :

- a) denní přítomnost náboženského života a velký vliv církvi na život společnosti.
- b) dvousetletá tradice poklidné evoluce a stabilního ústavního systému.

Jistým dokladem stability hodnot pak je i skutečnost, že společnost USA projevuje ve světovém měřítku největší důvěru ve své ústavní instituce. Dle průzkumů veřejného mínění s relativně velkým odstupem následuje na druhém místě Velká Británie.

To, že existuje určitý rozpor mezi tím, jaká tedy americká společnost je a mezi tím, jak se jeví, bych se odvážil dát do souvislosti s tím, jak se na určité problémy dívá veřejnost a tím jak je

vidí elity, respektive část elit s vlivem na média.

Dle reprezentativního průzkumu veřejného mínění, který organizoval list Los Angeles Times, existují některé zásadní rozdíly mezi postoji žurnalistů a postoji veřejnosti :

Propastný rozdíl se jeví již při otázce o charakteristice vlastních názorů. Veřejnost označuje s mírnou převahou samu sebe za spíše konzervativní zatímco tento poměr mezi novináři vyznívá více nežli trojnásobně ve prospěch liberálů. Také v dalších tematických okruzích jsou rozdíly patrné, vždy s akcentem na větší míru liberalismu na straně žurnalistů.

Srovnajme nyní procento kladných odpovědí na několik otázek, které jsou i u nás předmětem sporů mezi konzervativci a liberály. První číslice uvádí procento kladných odpovědí mezi dotázanými novináři, číslice druhá odráží procento kladných odpovědí mezi ostatní veřejností.

Za státní regulaci v podnikání.
49/22

Ukončit investice v AIR (rok 1985).
62/31

Dovolit umělé přerušování těhotenství

82-19

Povolení motiček na veřejných školách:

25-74

Pro affirmative action

81/56

Pro trest smrti za vraždu

47-75

Za přísnější kontrolu zbraní v držení soukromých osob

78-50

Za posílení rozpočtu na obranu:

15-38

Za přijímání homosexuálů do zaměstnání

89-55

Jsou-li s podobnými otázkami konfrontováni postoje tzv. žurnalistické elity, vyniká oproti obecné obci žurnalistů na jednu stranu větší podpora soukromé iniciativy občanů v oblasti podnikání (zřejmě v návaznosti na vysoké příjmy respondentů). Na druhé straně vyniká ještě větší liberalismus, či přímo morální otřlost v otázkách mravnosti. Pro to, aby žena měla právo rozhodovat o umělém přerušení svého těhotenství se vyslovuje celých 90% těchto dotázaných, o tom, že homosexualita je cosi špatného je přesvědčeno pouhých 25%. Jako memento pak

téměř marxistické: S názorem, že Spojené státy vykorisťují celý svět a jsou příčinou chudoby souhlasí celých 56% z těchto respondentů.

Není pochyb, že vlivem postojů "elity", která ovládá média, dochází k silnému ataku na opuštění tradičního hodnotového systému.

V krátkosti k tomu, jak se rozpor mezi pojetím světa konzervativním a liberálním jeví v otázkách konfesních a rasových.

Pokud se bere v potaz otázka vyznání, tak konzervativní jsou podle průzkumů protestanté, liberální pak židé. Katolíci, původně spíše levicovějšího a liberálního zaměření, se posouvají v posledních letech na pozice konzervativnější a pravicové.

Rozděleno rasově - konzervativnější jsou bílí a Asiaté, liberálnější pak černí a Židé.

Sečteno a podtrženo dle statistik. Prototypem konzervativce (a povětšinou voličem republikánů) je především bílý protestant (vliv tradice) a asijský přistěhovalec (schopný podnikatel). Názorový střed tvoří bílí a hispánští

katolíci. Černošské komunity sdílejí v podstatě tradiční americké hodnoty, z pochopitelných důvodů jsou mnohem citlivější v sociálních otázkách. Na pozicích liberalismu stojí především židé, což je dáno jednak filosofickou tradicí, jednak početným zastoupením této skupiny ve výše zmíněných elitách.

Konzervativní, či liberální vydění světa však není - ani v USA - podmíněno rasovým či konfesním původem, ale především zakotvením v hodnotovém systému. Naprosto zdrcující výpověď o tom podává studie sestavená katedrou politických věd UCLA (respondenty bělošští voliči v roce 1986).

Respondenti zde byly rozděleny na skupiny podle názoru na Bibli.

- *Skupina první:*

Bible je slovo Boží, a vše v ní řečené je pravda

- *Skupina druhá:*

Bibli sepsali lidé inspirovaní Bohem

- *Skupina třetí:*

Bible je dobrá kniha (bez Boží účasti) nebo Bible nám již dnes nemá co říci

Většina respondentů skupiny první je pro :

- *zákaz umělého přerušeni tehotenství,*
- *veřejně organizované motulby na školách,*
- *stejně nebo vyšší výdaje na obranu,*
- *zasahování USA ve Střední Americe*
- *tvrdší jednání s Ruskem*

Skupina třetí je v těchto otázkách v ostré opozici a skupina druhá nazorově uprostřed.

Myslím, že to samo o sobě dostatečně vypovídá o zcela jiném chápání vymezení konzervativismu, než jak je to chápáno, především velkou částí politiků a novinářů v České republice.

Závěrem - uvítám pochopitelně, když těchto několik postřehů nad statistickými čísly bude chápáno spíše nežli jako prezentace "objektivní pravdy", jako jeden z podnětů k další diskusi.

Michal Štikar

Jak dál na regionálních tratích

Regionální tratě jsou vedlejší

tratě, které nesly dříve jiné (také ne zcela české) označení "lokálky". Ty se během času staly mnohdy poetickým doplňkem české venkovské krajiny. Dnes se opět dostávají do diskusí, protože se ukazuje (už dávno známa) skutečnost, že z jízdného, které cestující zaplatí za přepravu se provoz těchto tratí financovat opravdu nedá. To už ale konec konců věděli naši předkové před více než sto lety, když byl dokončen tisící kilometr "lokálek" v Království českém, už tehdy věděli, že na provoz těchto tratí je (a bude) nutné přispívat.

Diskuse o dalším osudu nerentabilních tratí je samozřejmě na místě. Ale zkusme se podívat na dva různé přístupy : jak se o této otázce uvažuje u nás a jak v Sasku.

U nás, shrměme-li vystoupení čelných představitelů ministerstva dopravy a spojů z poslední doby, se provede vyhodnocení rentabilnosti, a nerentabilní tratě se nabídnou k privatisaci. Tiše se předpokládá, že se sdruží města, obce a případně podnika-

telé okolo příslušných tratí a budou na dané trati ve své režii provozovat železniční dopravu. Pokud se takoví nenajdou, trať bude zrušena, protože on ni zřejmě není zájem.

Odvolaný náměstek ministra dopravy a spojů, ing. Dalibor Zelený, v rozhovoru pro deník (Rudé) *Právo* poukázal na to, že privatisace regionálních tratí znamená přesun zodpovědnosti za jejich případné rušení ze státu na někoho jiného.

Je samozřejmě pravda, že místní tratě mají i řadu nevýhod, například tu, že zastávky jsou mnohdy daleko od center obcí. Hlavní argument vedoucích představitelů ministerstva dopravy a spojů pro radikální rozhodnutí ale je to, že po těchto tratích dnes jezdí málo cestujících. Protiargumentem ale je, že vláda svým dlouhotrvajícím postojem k dopravě velmi napomohla, aby tomu tak dnes bylo a proto se teď následek vydává za příčinu dalších a zřejmě už nevratných kroků.

Svobodný stát Sasko má rovněž hustou síť místních tratí a

navíc jsou tyto krátké tratě zpravidla v horských terénech, což dosti prodražuje jejich provoz. Saský stát se zavázal zákonem, že bude regionální železniční dopravu na současném rozsahu tratí dotovat do roku 2002. Do té doby budou zároveň připravena rozhodnutí o dalším osudu těchto tratí, které jsou málo využívané.

Pro jednotlivé tratě budou provedena zkoumání, nejen jaké je jejich současné využití, ale také, jaký je v jejich oblasti potenciál zákazníků. Jinými slovy řečeno, jezdí-li dnes po některých dvou tratích sto cestujících denně (tj. po každé z nich), nemusí to být totéž. U jedné z tratí to může být maximální možné využití (prostě tam není a ani nebude více zájemců o přepravu) a u druhé z nich lze případnými úpravami (například přemístěním zastávek blíže k obcím, lepší organizace dopravy...) zvýšit zájem a využití této tratě.

Takže sečteno a podtrženo: jestliže v prvním "saském" příkladě je zrušení tratí a nahrazení vlaku autobusem řešením v zásadě rozumným, pak ve druhém

případě tomu tak vůbec být nemusí.

Jaké řešení "saských příkladů" by nastalo podle filosofie současných šéfů ministerstva dopravy a spojů, nechť si zodpoví laskavý čtenář sám.

Karel Steiner

Proč nejsme katoličtí intelektuálové

Ve svém článku v *Le Monde* ze dne 15. března 1996, napsal Henri Tincq, že katoličtí intelektuálové jsou ponořeni do "hlubokého mlčení". Jako by za tím byla skrytá výzva: "Proč mlčíte? Přijďte mezi nás popřemýšlet o problémech současné společnosti i o politických bojích, tak jak je chápeme my. Potřebujeme vás: jednak abychom obohatili naši dnes tak ubohouckou debatu, jednak abyste nás seznámili s problémy kolem víry, jimž jsme se tak dlouho záměrně vyhýbali". Čímž chce také říci: "Proč vlastně nepíšete pro *Le Monde*?"

Dobrá, tedy napíšeme, i když se domníváme, že to zas tak dů-

ležité není.

Kdo je to vlastně intelektuál? Ze tří známých "modelů" se první objevil s aférou Dreyfus, kdy byl přenesen důraz z estetiky na morálku: píše, maluje, komponuje - tudíž jsem schopen vycítit lépe než ostatní, co je a co není správné. Druhý, o něco mladší, je přesvědčen o své způsobilosti rozhodnout, která strana v "Burdžistanu" má větší historickou úlohu: dostal jsem přece Nobelovu cenu za chemii. Třetí model, v současné době tak rozšířený, se oceňuje podle množství vyplývaného inkoustu nebo vyprskaných slin: umím přece psát nebo diskutovat, mohu tedy mluvit cokoli o čemkoli.

Ve všech třech případech se dá vyčíst ono intelektuálské: za vás myslím nejlépe já. Stát se "universálním svědomím", sám sebe prohlašovat za "mluvěho všech umlčených", snad pochopíte, že to nás zrovna neláká. Ostatně, vy i my víme, že intelektuál již není pánem pravdy, že toto přesvědčení, nanicovate a zbytečné, zemřelo zároveň se Sartrem. Potřeby většiny dokáží

dnes vyjádřit mnohem lépe průzkumy, morální pohoršení sdělovací prostředky všeho druhu. Pokud připustíme naše zařazení mezi intelektuály, pak jen proto, že svým povoláním profesorů a badatelů nevytváříme materiální bohatství, pouze vyučujeme nebo provádíme výzkum. Ostatně, tím lépe. Výzkum a výuka jsou tím nejlepším prostředím pro hledání a nalézání pravdy, na němž se intelektuál může svou prací podílet.

Proč takový intelektuál tak málo předkládá své názory veřejnosti? Protože pochopil, že jako občan získá větší autoritu jen tehdy, když nepřekročí rámec svých profesionálních znalostí, jako tomu u oněch tří výše popsaných modelů.

Říci o někom že je "katolík", je v jistém slova smyslu zavádějící a nepřesné. Katolická je církev, to znamená, že je šířena po celém světě, po všechna staletí od doby Kristovy. "Být katolíkem" vyjadřuje zkráceně pouze příslušnost ke katolické církvi. Ztotožnit se plně se vším, co církev učí a co od nás žádá, být

tedy vskutku "katolíkem", to dokáží jen svatí. My můžeme jen usilovat o to se jimi stát. Být katolíkem tedy neznamená vlastnit nějakou danou hodnotu, zásobu argumentů pro všechny případy nebo příslušnost k nějakému ideologickému směru. Chce-li někdo za všech okolností mluvit jménem katolicismu, stane se předmětem ideologie, jejím rukojmím nebo její kořistí. Katolíci nabízejí řešení, ale nejsou nátlakovou skupinou.

O čem tedy mluví křesťané? O tom, co je zajímavá a o čem mají jisté vědomosti. Křesťana nepoznáte podle toho, že se zajímá o "křesťanství". O ně se zajímají ti druzí: studují je, podrobují je kritice, uznávají jeho civilizační význam, hájí je nebo napadají.... Křesťané nedělají z křesťanství předmět svého výzkumu a specializace, je nezajímá křesťanství, zajímá je Kristus. O katolickou církev a o její organizační a administrativní problémy se starají "kato"(*), katolíci se starají o šíření evangelia.

Dlouho se mělo za to, že katolický intelektuál musí hloupě

omílat všechno, co říká papež, dnes by se zase chtělo, aby stejně hloupě omílal všechno, co se říká proti papeži. Je v tom nějaký pokrok? My dáváme přednost návratu k jádru věci - znovu si připomenout, že víra neznamená vykřikování dobrých úmyslů do světa, ale předkládání srozumitelných a snad i rozumných návrhů.

Jsou katoličtí spisovatelé, filosofové, historici, atd. Je jich možná zrovna tolik, jako před dvaceti lety. Jsou stejně dobří? Kdo to může posoudit? Oni totiž raději tráví svůj čas prací, než řečmi o katolictví. Předně proto, že nechtějí napomáhat nějaké ideologii a asi také proto, že být katolíkem není pro spisovatele příležitostí k vysílání nějakých poselství, ale pomocí k dosažení dobrých výsledků ve vlastní práci. Zrovna tak katolický filosof usiluje být dobrým filosofem a katolický historik především historikem. Co když být katolíkem je jednoduše prostředek, jak se přiblížit pravdě.

Co se nás týče, chceme jen mlčet? Rozumějme, mlčet ve

sdělovacích prostředcích, protože jinak jsme nepřestali psát ani vyučovat. Poctivá práce a výzkum jsou náročné na čas, ale výsledky jsou úměrné vynaložené práci. Zdalipak dobrá kniha, která se překládá a o níž se třeba i po desetiletích mluví, není užitečnější než stovky článků a relací v médiích, stejně rychle napsaných jako zapomenutých.

Správná a případná slova, ať v knize nebo v přednášce, jsou často ve sdělovacích prostředcích bez ohlasu. Když tyto instituce mluví o mlčení katolických intelektuálů, mluví i o své hluchotě a o své lítosti nad tím, že jim nejsou předem připravené nápady a ideje "katolíků", naservírovány k okamžitému použití.

Olivier Boulnois

Rémi Brague

Olivier Boulnois - člen francouzského universitního institutu, přednáší na l'EPHE a je hlavním redaktorem revue COMMUNIO.

Rémi Brague - je profesorem na universitě Paříž I. a ředitelem revue COMMUNIO.

* "kato" - převzato doslova z originálu.

Tímto slovem bývají o označování bojovní, ve sdělovacích prostředcích ostře konzervativně vystupující katolíci.

Z článku " Proč nejsme katolíci intelektuálové" (Le Monde 9.4. 1996) přeložili Anna a Václav Stránských.

Výše uvedenou úvahu považuji za velmi kontroverzní a doufám, že vyvolá mezi čtenáři Zpravodaje diskusi, kterou si téma angažovanosti katolíků v církvi i mimo ni skutečně zasluhuje.

Josef Cuhra

O Zbytečném věděni

Patrně asi nebudete vědět, co jsou to *epická čísla*. Je to jeden z básnických prostředků, kterého kdysi užívali autoři klasických eposů, aby stupňovali účinek svých příběhů. Hrdinové takových vyprávění, podobně jako v pohádkách, podstupovali vždy tři zkoušky, chytrý Odysseus plul cestou z Tróje na rodnou Ithaku celých deset let, Héraklés z řeckých mýtů musel vykonat dvanáct těžkých prací a bohatýr Dobryňa Nikitič z ruských bylin byl tak bohatý, že k sepsání své-

ho majetku potřeboval *tři roky, tři vozy papíru a třicet písařů*; a když se rozjel k tatarskému carovi pro daně a poplatky, přivezl od něho knížeti Vladimírovi *čtyřicet vozů čistého stříbra, čtyřicet vozů rudého zlata, čtyřicet vozů kulatých perel, čtyřicetkrát čtyřicet jasných sokolů, čtyřicetkrát čtyřicet černých sobolů, čtyřicetkrát čtyřicet černých ohařů a k tomu čtyřicet šedých hřebečků*. Není snad třeba zdůrazňovat, že všechna tato čísla mají především magickou nebo rituální hodnotu, pokud to prostě nejsou básnické nadsázky.

Zatímco v minulosti se takováto epická čísla objevovala jen v literatuře a v podstatě si nikdy nedělala nároky, aby se jim věřilo doslova, dnes se s nimi paradoxně shledáváme ve zcela jiném žánru, v projevech a úvahách jistých politiků, novinářů a publicistů; ti je ovšem posluchačům a čtenářům předkládají jako zcela věrohodná *fakta*. Všiml jsem si toho již dávno sám, ale tyto dny mi to znovu důrazně připomněl svou nejaovější knihou francouzský esejista a polemik

Jean-François Revel. O rázu jeho knih mluví už samy jejich názvy, jako třeba "Totalitní pokušení", které vyšlo roku 1976, a "Nová cenzura", vydaná o rok později nebo "Jak končí demokracie" z roku 1983 a "Terrorismus proti demokracii", publikovaný předloni. Výmluvný je i název Revelovy poslední knihy z prosince minulého roku; jmenuje se "Zbytečné vědění" a je to čtyřisetstránková, občas notně zžiravá úvaha o světě, který má k dispozici stále větší množství informací, a přitom je z různých, především ideologických důvodů, čím dál víc přehlíží nebo překrucuje.

Jean-François Revel psal svou knihu především pro Francouze, a proto své ilustrativní příklady vybírá zejména z francouzského politického a intelektuálního života; ale naučení, která z nich vyplývají, mají obecnou platnost. A byl to právě jeden z těchto jeho příkladů, co mi připomnělo ona epická čísla, o kterých jsem mluvil, a která se v naší době přestěhovala z literatury do politiky. V červnu 1981,

píše Revel, se významný socialistický předák Louis Mermaz, školením historik a v té době předseda francouzského parlamentu, vyslovil v jednom rozhlasovém pořadu také k otázce hladu ve třetím světě. Tvrdil, že na naší planetě umírá každým rokem hladu celkem 50 milionů lidí, z toho 30 milionů dětí, a že příčinou toho všeho je *zrůdnost kapitalistického systému*.

Předseda francouzského parlamentu, jak připomíná Revel, nebyl ovšem sám, kdo mluvil tímto způsobem. Obdobné cifry a důvody se uváděly porůznu, mimo jiné i v televizním seriálu, který připravili o rok později pro druhý francouzský kanál zástupci mimovládní organizace Země lidí. A ve stejném duchu uveřejnil roku 1984 na toto téma rozsáhlou anketu také vlivný týdeník *Le Nouvel Observateur*. Anкета začínala příznačnou větou: "Poslední světová válka přinesla za pět let smrt 45 milionům lidí; a právě tolik mužů, žen a dětí umírá *každý* rok hladem."

Jsou to nepochybně skličující čísla, a když je člověk slyší ne-

bo čte, nemá důvod pochybovat o jejich věrohodnosti. Srovnání se skutečností však ukazuje, že věrohodná nejsou, a že jde spíš o jakási nová *epická čísla*, podobná těm, o nichž byla řeč. Jean-François Revel je uvádí na pravou míru poukazem na světové demografické statistiky, které jsou přístupné každému. Z těchto statistik vyplývá, že v uvedené době se průměrná světová úmrtnost pohybovala kolem 11 promile, což znamená, že na celé zeměkouli umíralo ročně ze všech možných příčin včetně stárí, nemocí atd. 50 milionů lidí *dohromady*. Tato cifra zahrnuje i oběti hladomorů. Rozhodně jich tedy nemohlo být 50 milionů; a právě tak nemohlo být mezi nimi 30 milionů dětí, jak tvrdil s rozhořčením předseda francouzského parlamentu a profesor dějepisu Louis Mermaz společně s mnoha dalšími. Kdyby si kdokoliv z nich dal jen trochu práce a nahlédl do statistik, byl by snadno zjistil, že na špatnou výživu umírá ve skutečnosti na celém světě ročně v průměru jeden až dva miliony lidí.

I to je strašná cifra; ale pro ideologa má tu chybu, že není dostatečně působivá. A tak aby náležitě otřásl posluchači, přívrženci i protivníky, uchýlí se k osvědčenému prostředku starých básníků a místo statistického údaje se vytasí s epickým číslem: jeden až dva miliony obětí hladové smrti se obratem slova nebo pera změni v padesát. U Homéra nebo v ruských bylinách takové nadsázky přijímáme, protože víme, že jde o fikci. Od politika, novináře nebo učitele však neočekáváme fikci a epická čísla, ale fakta a přesné cifry. Když je uvede, spoléháme, že jsou správná a neověřujeme si je na každém kroku, už taky proto ne, že to často ani udělat nemůžeme. A právě na to, na naši důvěru, na nedostatek či nemožnost kontroly zase spoléhají ideologové mezi politiky, žurnalisty a vzdělanci. Třebaže mají k dispozici nebyvalé množství informací, ideologické nebo stranické zaujetí či zaslepení jim brání, aby jich doopravdy využili. Místo aby se řídili informacemi, dávají přednost svým před-

stavám, fikcím a přáním. Pro mnoho lidí, i když mají možnost vědět neskonale víc, a tedy uvažovat a rozhodovat kvalifikovaněji než jejich předchůdci, je všechno to rozsáhlé a přístupné vědění, jak říká Revel už v názvu své knihy, jednoduše a prostě *zbytečné*.

Nadsázky a epická čísla, o nichž byla řeč, nejsou ovšem jen nevinnou rétorickou figurou, která by se dala vysvětlit nebo dokonce omluvit řečnickým zápletem. Tvoří součást oné složitě lži, k níž se podle Revela uchylují lidé, aby obhájili ideologii, ať už je jakákoli, proti náporům neodbytné skutečnosti. Předseda francouzského parlamentu nezveličoval počet lidí, kteří umírají ročně hlady, jen proto, aby posluchače dojal a přiměl je podpořit strádající. Mluvil o 50 milionech každoročních obětí hladomoru, aby mohl o to důrazněji poukázat na viníka, jímž byl podle něho zruďný kapitalistický systém. A zde už nadsázka - u něho i u jiných - přechází v čirou lež. Jean-François Revel v této souvislosti vypočítává hlav-

ní ohniska hladomorů: s výjimkou Súdánu to jsou vesměs země s tuhými marxistickými režimy - Etiopie, Angola, Mosambik, Madagaskar. To přece nemůže být pouhá náhoda. A podobné případy z nedávné minulosti to jen potvrzují. K poslednímu hladomoru v Evropě došlo přece ve třicátých letech na Ukrajině během stalinské kolektivizace, která si vyžádala celkem pět až šest milionů obětí; a v Mao Tce-tungově Číně stál proslulý velký skok vpřed dokonce několik desítek milionů životů.

Pro postižený lid jsou takové katastrofy vždy a bez výjimky ranou, která se hojí několik dlouhých generací; naproti tomu pro totalitní režim, který lidu vládne, to paradoxně bývá dobrá příležitost, jak se znovu postavit na nohy. Recept je jednoduchý a Jean-François Revel mu ve své knize věnoval sarkastickou pasáž, která věru stojí za doslovnou citaci. Revel píše:

"Iste v čele totalitního státu třetího světa a potřebujete peníze a různé dodávky, abyste čelil

vojenským výdajům a pokračoval v uskutečňování revoluce? Protože bratrské země již nejsou ochotny dávat a váš kredit u kapitalistických států není valný, co uděláte?

Počkáte, až začne pořádný hladomor, což v důsledku umrtvující zemědělské politiky na sebe nedá dlouho čekat, zvláště když vám pomůže nebe a zadrží deště. Stačí tři díly socialismu a jeden díl sucha a věc je v kapse. Když se hladomor řádně ujme, nejdřív ho na rok nebo dva před světem zatajíte, což je pro vás o to snazší, že kontrolujete pohyb všech cizinců na svém území. Necháte hladomor aby se řádně rozvinul, zesílil, explodoval a dosáhl takové šíře a hrůzy, že zapůsobí na mezinárodní veřejné mínění.

A pak do toho prásknete a nabídnete některé zahraniční televizní společnosti senzaci. Necháte ji nafilmovat příslušnou dávku na kost vyhublých dětí, jejichž počet jste důmyslně rozmnožil. reportáž, vysílaná v době velkého poslechu jednou ze stanic, jako je anglická BBC ne-

bo americká CBS, vyvolá v kapitalistických televizních divácích zděšení a soucit. Pořad oběhne za čtyřiaadvacet hodin televizní obrazovky celé zeměkoule. Zároveň, a to je z hlediska přípravy operace podstatný prvek, obviníte vehementně kapitalistické vlády, že úmyslně odmítaly nebo zdržovaly pomoc, protože ji nechtěly poskytnout "pokrokové zemi". Obvinění okamžitě převzou s náležitým doprovodem levicové organizace a církve v demokratických zemích. Západní vlády se v mžiku oka změň v provinilce, kteří mají na svědomí hladomor, ačkoli jste ho vyvolal nebo zhoršil vy sám. Z celého světa začnou proudit veřejné i soukromé peníze a dary.

Pak začne druhá fáze operace: je třeba stůj co stůj zabránit, aby se pomoc doistala k hladovějícím, protože ji potřebujete především pro sebe, pro svou armádu, pro svou nomenklaturu, na zaplacení některých dluhů bratrským zemím a především na urychlení kolektivizace a revoluce, na likvidaci protivníků a na konsolidaci vlastní moci. Ná-

kladní auta, která jste dostali na rozvoz obilí, poslouží k dopravě vojáků nebo ještě lépe k deportaci venkovanů do oblasti kolektivních farem, kde zajdou daleko od indiskrétních pohledů. Příliš zvědavé návštěvníky, většinou členy různých mimovládních organizací, lékaře a jiné horlivce, kteří mají sklon slídit, neutralizujete obviněním, že pomoc zatančovali oni. A protože se u nich doma pomluv ochotně chytí zastánci třetího světa, stačí, abyste zvědavce vypověděl a vydal na pospas ostudě u jejich vlastních spoluobčanů.

Když se plukovník Mengistu Hailé Mariam - protože to, co líčím, je samozřejmě jeho hrdinský příběh - když se Mengistu tímto způsobem zmohl na účet 1.200.000 Etiopců, kteří zemřeli hlady, nechybělo mu už nic než ovace, jimiž ho zahrnuje Hnutí neangažovaných zemí, Socialistická internacionála, teologové osvobození a ekumenická rada církví. Ovace pak zpestřilo několik tisíc beden whisky, koupených za devizy, aby hodnostáři strany mohli důstojně oslavit de-

sáté výročí revoluce, jak jsme toho byli svědky roku 1984.

Císař Hailé Sélasié přišel roku 1973 o trůn v důsledku hladomoru, za kterého zemřelo 200.000 lidí. Pokrok, který nastal v tomto směru, ukazuje, nakolik je socialismus nadřazen feudalismu.

Plukovník Mengistu neudělal nic jiného, než že se řídil receptem, který sestavil roku 1921 Lenin v době velkého hladomoru v Sovětském svazu, a kterého se pak použilo několikrát, zejména v Kambodži pod hanojským režimem. Ale i když Mengistu tento recept sám nevynašel, překonal všechny při jeho provádění."

Jan Vladislav

(březen 1989, Paříž)

Krátká úvaha balíčková

Světlem běhají různé módní vlny, a to i v označování těch či oněch jevů, substancí, dějů a údobí. A tak tedy nyní žijeme v éře balíčků. Ne snad proto, že by pošta výrazně zvýšila přepravu zásilek, ale proto, že kdosi ozna-

čil soubor hospodářských návrhů vlády jako "balíček". A tak slyšíme o tom, že "vláda rozbali-la balíček", opozice tvrdí, že "vláda by si měla sbalit svých pět švestek a všechno to zabalit". A dlužno přiznat iniciativu i opozici, která vymyslela "anti-balíček"... A občan si při tom všem může připadat, jako by mu někdo jednu "ubalil" a konstatovat, že vláda si "nabalila" podivnou partnerku.

Tak a dost žertů ! Přišlo se na to, že ve státním rozpočtu je nutno ušetřit, neboť penízky se do něj nesypou tak rychle, jak se očekávalo. A tak se rozhodovalo, kde se ušetří. Rozhodování nebylo zrovna moudré - bude se šetřit na platech těch, kteří pro vládu bezprostředně pracují, protože to je nejsnazší. To ale raději vynechám, abych nebyl podezírán, že plácu nad rozplynutou vidinou čtrnáctého platu, který bylo zvykem vyplácet před vánoce.

Další velkou oblastí úspor jsou investice. Na první pohled není sice příliš bolestivé, že se po dálnici do města N nesvezu

začátkem roku 1998, ale až koncem roku 1999, ale není to zase tak jednoduché. Stavební firmy nebudou mít práci a tím se sníží hrubý národní produkt a opět se tak přiškrtí pramínek penězů do státní pokladny. Na stranu druhou, zlepšení dopravy zpravidla podmiňuje a startuje rozvoj dotčených oblastí. A tak si i tento rozvoj o chvíli počká. A opět nedojde k výrobě, k růstu hrubého národního produktu a opět nebudou ve státní pokladně peníze, které by tam jinak mohly přitéci...

Nechci dávat knížecí rady. Otázka není triviální. Ale průměr o slepičí polévce dnes a o zlatých vejcích zítra se mi vkrádá na mysl stále neodbytněji.

Karel Steiner

Schůzka KDS v Ostravě

Dne 31.5. 1997 se v Ostravě, v budově ostravského biskupství, konala schůzka severomoravských klubů KDS. Přítomni byli členové KDS z Ostravy, Markvartovic, Zábřehu a Olo-

mouce. Jako hosté se schůzky zúčastnili také zástupci pražského klubu KDS.

Pro Pražáky byla schůzka příležitostí osobně poznat řadu členů této, druhdy velmi významné oblastní organizace Křesťansko demokratické strany, Severomoravané se poprvé po dlouhé době sešli ve větším počtu, aniž by kvůli tomu museli jezdit do Prahy.

Diskuse se přirozeně od začátku točila kolem napjaté politické situace. Hospodářské obtíže, neomalenost řady koaličních politiků a chyby, kterých se vláda a strany vládní koalice dopustily a dopouštějí, se staly nakonec východiskem k úvahám o smylu existence KDS.

Řada členů sdružení vstoupila do KDU-ČSL a pracuje v různých funkcích. KDS jim mimo jiné poskytuje příležitost diskutovat o politických otázkách s nestraníky, keří se jako křesťanští demokraté dále o politiku zajímají.

Část schůzky byla věnována debatě o památníku - kapli - po-

litických vězňů na Mariánské v Krušných horách. Ing. Markéta Bahníková představila přepracovanou představu kaple, která byla co možná zjednodušena, aby byly sníženy náklady na realizaci. Předložená studie byla přijata s uznáním. Projektové práce budou dále v duchu studie pokračovat.

V průběhu jednání byla opět zdůrazněna potřeba vzniku odborných skupin KDS a důležitost prezentace výsledků jejich činnosti ve sdělovacích prostředcích, především v tisku.

Závěrem pověřili zúčastnění Josefa Cuhru a Petra Bahníka sestavením prohlášení. Toto prohlášení je v plném rozsahu otištěno na konci Zpravodaje.

Večer se účastníci schůzky rozešli. Pražský klub KDS, jehož členům poskytl pan Antonín Marek nocleh ve vlastním domě, zůstal v Ostravě do neděle. Na večer byly zajištěny vstupenky na koncert francouzských válečných písní 16. století, který předčil všechna očekávání. V neděli, po společné mši svaté, odjeli Pražané rychlíkem domů

Schůzka se vydařila, díky patří všem zúčastněným, především však hostitelům a organizátorům, ostravskému biskupství, paní Olze Nepodalové a panu Antonínu Markovi.

Tedy nashledanou snad dříve než za rok a do další práce: "sursum corda".

Josef Cuhra

Z pražského klubu KDS

Pražský klub se schází pravidelně každé druhé úterý v měsíci a jeho poslední schůzka se uskutečnila 10. června jako obvykle ve farní místnosti farnosti sv. Antonína v Praze Holešovicích. Poslední setkání bylo zřejmě již poznamenáno blížícími se dovolenými a tak účast nebyla tentokrát příliš hojná.

Přesto se ale ze zájmem diskutovalo jak o věcech obecných, tak i o další činnosti KDS a jejího pražského klubu. Přítomní se domluvili, že jednotlivá setkání klubu by měla mít vždy nějaké ústřední téma, k němuž by měl někdo zajímavě referovat a pak

by bylo možné o tomto tématu diskutovat.

Jako jedno možné téma navrhl pan Dr. Bašný otázku feminismu a jeho rozboru z konservativních stanovisek. Nikdo z přítomných ale nevěděl o někom vhodném, kdo by mohl přednést referát na toto téma (Snad nějaká žena se sociologickým vzděláním?)

Příští schůzka pražského klubu se uskuteční opět druhé úterý, ale až v září (t.j. 9. IX.) od 18:00 hod na obvyklém místě. Hlavním tématem by mělo být stíhání komunistických zločinců a činnost Úřadu pro dokumentaci a vyšetřování zločinů komunismu. Kdo bude referovat není zatím dohodnuto.

Karel Steiner

Malá uzbecká úvaha

Měl jsem příležitost na čtyři dny navštívit služebně Uzbekistán. Ten je jednou z bývalých středoasijských republik Sovětského svazu (447,4 tisíc km², 22,2 mil. obyvatel). Lze usuzovat, že je z nich dnes nejstabil-

nější, a to jak politicky, tak i hospodářsky. Je to země, kudy procházela starodávná hedvábná stezka.

Přítomnost tam téměř na každém kroku upomíná na nedávná léta sovětské vlády. O tom ale nyní uvažovat nechci.

I během krátkosti času tady bylo možné vypořádat napětí mezi snahou o národní emancipaci, která je projevena státní suverenitou a vztahem k bývalé koloniální mocnosti. Ruští kolonizátoři tu položili základy dopravy a průmyslu. Příkladem může být právě budování železnice od Kaspického moře (začátek stavby v roce 1880) z Turkmenbaši (Krasnovodsk) do Ašchabadu (1885), Čardžou nedaleko hranic dnešního Uzbekistánu (1886), Samarkandu (1888) a Taškentu (1889). Zajímavým příkladem je také založení vinařského závodu v Samarkandu na přelomu šedesátých a sedmdesátých let minulého století důstojníkem bývalé ruské carské armády.

A tady správně cítíme, že v zemi, která byla ve své podstatě

islámská je vinařský závod něčím nepatřičným.

V loňském roce uplynulo 660 let od narození osobnosti, kterou místní jmenují Amír Temur. V Evropě jej známe spíše pod označením Timur Lenk Tamerlán. 660 let, které uplynuly je sice úctyhodná doba, není to ale kulaté výročí, které by vzbudilo veliký ohlas. V Taškentu ale bylo v loňském roce během osmi měsíců vybudováno nové muzeum Amira Temura. Budova je v islámském stylu, uvnitř obkládaná mramorem, na čestném místě je také portrét současného presidenta, pana Islama Karimova a vedle portrétu deska s jeho výrokem, ukazujícím na vládcu (Amír = Emír = vládce) Timura, jako na velkou postavu uzbekých dějin. Museum je jinak hezky uspořádáno, není zde sice příliš mnoho exponátů, ale prohlídka musea umožňuje si vcelku dobře udělat přehled o době vlády Timura i o následujícím období v dané oblasti.

Také na vyznačných místech uzbeckých měst dnes stojí sochy vládců Timura. V centru Taš-

kentu před hotelem Uzbekistán stojí v parčíku veliká jezdecká socha v nadživotní velikosti. V Samarkandu byla socha Amira Temura sedícího na trůně vybudována v loňském roce.

Doba Amira Temura i krátce po něm byla zřejmě určitým vrcholem organizace státu, ale i kultury (dodnes obdivované stavební památky) a vědy (i v Evropě známá jména Ulug Beg - hvězdářství a katalog hvězd nebo lékař Alí Abú Sína - Avicenna, kteří oba působili v Samarkandu).

Ale zpět ke dnešku. Dnes uzbecká společnost zřejmě hledá znovu svou identitu, hledá své kořeny. Jedním z nich je islám, který tady ale zřejmě nemá extremistické tendence a druhým je návrat k historickým kořenům a velkým postavám. A to se mi jevilo jako velmi výrazné právě na postavě Amira Temura, který byl zřejmě nyní "znovu vyzvednut na trůn".

Karel Steiner

Vstup do NATO s otazníky

Milí přátelé,

Dovolu mi několik slov k článku Michala Štikara o případném vstupu České republiky do NATO.

Dnes již nelze pochybovat o tom, že bezkonceptnost vládních činitelů, jak svého času federálních, tak dnes českých, postavila v řadě stěžejních otázek naší politiky do popředí místo řešení pouze svůdná hesla. "Návrat do Evropy" měl zachránit naše zruinované hospodářství, "privatizace" měla rozproudit jeho běh. Dosažené výsledky mluví v tomto ohledu samy za sebe.

Vnější bezpečnost měl bleskurychle vyřešit náš vstup do NATO a to podle "vysoce strategického" konstatování, že "Západ nás potřebuje". Nutno však konstatovat, že navzdory zdvořilostním návštěvám a ujišťováním, že "naši kandidaturu budou podporovat", se o možnostech rozšíření NATO diskutuje spíše v Moskvě a ve Washingtonu nebo na neutrální půdě, a zhoła

nic na tom nemění náhoda, že paní Albrightová se narodila zrovna v Čechách. Přirozeně by Západu přišlo vhod, aby se jeho obranné předpolí posunulo co nejdále, což se ovšem nezamlouvá panu ex-soudruhu Jelcinovi, který za nedávné návštěvy v Číně naznačil, že bude-li Západ trvat na rozšíření NATO, mohla by Moskva obnovit starou alianci s Čínou, aby čelila americké hegemonii. V tomto geopolitickém uvažování nehraje naše touha po "ochranném deštníku" ani druhořadou roli.

Naším vládním garniturám, které se dostaly k moci poněvadž v ní byly už předtím z velké části zabydlené, přišla velmi vhod myšlenka, že NATO si nás vezme pod svá ochranná křídla. Tím bude naše bezpečnost vyřešena a stane se tak, jako by to bylo jejich zásluhou.

Již za první republiky jsme neměli vlastní zahraniční politiku, o komunistickém období ani nemluvě. Ale i po těchto negativních zkušenostech bychom se měli odevzdat do cizích rukou. Ovšem mnoha našim lidem zní

už jen slovo Amerika stále ještě magicky, přestože realita je mnohem střídmější.

I když je záhodno mít na Západ a jeho zájmy realističtější pohled, s vytouženým členstvím v NATO nelze než souhlasit. Podstatnou otázkou však je, s jakou armádou. Velení té naší je i nadále v rukou Moskvou vyškolených generálů, stále ještě ověncených sovětskými rády. Těm by jistě přišlo velmi vhod, nastěhovat se do Bruselu či jinam na Západ, kde jsou přeci jenom lepší hotely než ve Varšavě... Ovšem jak prosadit obrodu armády, jež by měla být ochránkyní nejvyšších zájmů národa, pokud jí vedou odchovanci cizáků, a má-li k ní, stále ještě aureolou obětí ověncený prezident, "plnou důvěru.

Zde bych chtěl ještě připomenout, že členství v NATO si vyžádá horentní "členský příspěvek", a není jisto, zda po všech těch mistrných kouscích pana Klause a spoí. na něj ještě ve státní pokladně zbyde. Však také americký senátor, který nedávno dlel v Praze, a jehož jméno mi

uniká, řekl na rovinu, že pokud na to Česká republika bude mít, nic nebude bránit, aby se stala členem NATO. A v tom je kámen úrazu!

Snad by nakonec bylo záhodno si přát, aby "balíček" zasáhl obyvatelstvo takovou měrou, že konečně procitne ze všeho sametu i "blbě nálady", a zvolí si skutečné zástupce a obhájce svých zájmů.

S pozdravem a s přáním mnoha úspěchů,

Váš příznivec

Jaroslav Vrzala, Paříž

Čeho se lze nadít v českém politickém kabaretu ?

Na politické scéně v naší zemi se lze dočkat mnoha, moderně řečeno, nestandardních situací. To, že kdosi občanům vysvětlí, že udělal nějaké chyby, drobné omyly, či se prostě pomýlil, ale jedině on je ten správný, aby vedl tuto zemi dále k..... (nechtí si laskavý čtenář doplnit dle své vlastní chuti a fantazie), se bo-

hužel zdá zůstat normou ještě z doby tisícileté říše, dovezené na bodácích z východu.

V posledních dnech jsme ale mohli zaregistrovat překvapivou novinku. Novinečku made in Josef Lux ! Novinečku nejen na českých politických luzích a hájích. Škrty v sociálních dávkách ano, ale na dobu přísně určitou - a to do 31. prosince 1998 a ani o minutu déle !

Co k tomu dodat. Je to celkem lživé :

"Občane, bohužel to nejde jinak, je třeba utáhnout opasky, ale jen na chvíli ! A my a právě my bdíme nad tím, aby to bolelo jen opravdu krátce !"

Připomíná mi to ale doby pětiletých plánů, kdy rada moudrých, zvaná SPK (pro mladší : SPK = Státní plánovací komise) přesně určila, že na Silvestra za dva roky budeme jíst o tři kilogramy vepřového ročně více...

Hlavní riziko zákona o zkrácení sociálních dávek přesně načasovaném podle myšlenek made in Lux zní :

"Co bude, pokud se k 31. XII. 1998 česká ekonomika neposta-

ví na nohy tak, aby stát mohl být stejně štedrý jako byl 31. března 1997 ?" Pak tedy nastane druhé kolo dohadování o prodloužení platnosti zákona o zkrácení sociálních dávek ? Myslím, že příhodným příměrem je useknutí dalšího článku psova ocasu. Anebo už pan Lux sebe vidí v premiérském křesle a s vicepremiérem, panem Zemanem společně plánují deficitní rozpočet pro své dobré image sociálně starostlivých otců vlasti ?

Pan Lux dosud působil dojmem šikovného až protřelého politika a snažil se ba dokonce budit dojem státníka. Tímto počinem ale prokázal, že státotvornost je mu pojmem věru málo vlastním. Protřelejší a rozumnější (státotvorní) levičáci sice nadávají na pravicovou vládu, která se snaží zkrotit příliš štedré sociální výdaje státu, ale dělají to jen proto, že na levicovou opozici se sluší tak činiti. Ale ve skrytu blahorečí takové vládě, která si tímto počinem zcela zákonitě nařízne větev své popularity, a vykutálení levičáci pak, až se větev pod pravicovou vlá-

dou ulomí, mají nepříjemnou práci udělánu. Levičáci u vlády pak nemusí sociální dávky krátit sami. A jsou-li jen trochu rozumní, nezavedou od prvního dne své vlády všechno tak, jak to už dříve bylo.

Jnu, komu není rady, tomu není ani vzájemné hospodářské pomoci... Kéž by si toho ale všiml občan volič.

Karel Steiner

Prohlášení klubů KDS v Ostravě

Bývalí členové Křesťansko demokratické strany, sdružení v Křesťansko demokratické společnosti KDS, se v této složité společenské a politické době obrací k politikům s následujícím prohlášením:

Domníváme se, že nynější krize má svůj původ v dlouhodobém opomíjení těch mravních hodnot, které jsou nezbytné pro zdravý život lidské společnosti, jako je vzájemná úcta, solidarita a vědomí společné odpovědnosti za osud národa a celého lidského společenství.

Obracíme se proto na politiky

vzešlé z řad bývalé KDS, na členy KDU-ČSL, na křesťany v jiných politických stranách, a také na všechny lidi dobré vůle, kteří se věnují politické práci: vzpoměňte si na ideály, se kterými jste svou politickou činnost před lety začínali a uvažte, nakolik se od nich současná praxe liší. Je-li skutečně službou pravdě a právu. I v politice platí - návrat ke kořenům není nikdy cestou zpátky.

V Ostravě 31.5. 1997

ing. Josef Cuhra, předseda KDS

ing. Antonín Marek, člen výboru KDS

Slovo na závěr

Zeptat se můžete vše, leč smíte jen říci to, co řekli státníci ve vládní koalici.

Tim se dospělo, pokud se toho týče, k nestrannému názoru podle stranického klíče.

Samozřejmě patří ten případ do komise, která samozřejmě podle klíče sestaví se.

Tim se na všech stranách docílí plné shody, což povede k rozbrojům, čímž uplyne plno vody.

J. Voskovec, J. Werich - Bůh sud!

(Píseň ze hry Osel a stin)

Na zpravodaj KDS přispěli

Marie Hodková (*Winslow, USA*) 500 Kč

Děkujeme!

KDS

zpravodaj Křesťansko demokratické společnosti

redakční rada:

Josef Cuhra, Michal Štikar, Miroslav Svoboda, Karel Steiner

hlavní redaktor:

Josef Cuhra

grafická úprava:

Anna Cuhrová

jazyková úprava:

Kateřina Šetinová

adresa redakce:

Na Neklance 2, Praha 5, 150 00

Zdarma, pro vnitřní potřebu